

Eiropas Savienība

Publicēts: 16.09.2020.

Eiropas Savienības konkurences politikas uzdevumi

radīt ekonomiskus stimulus preču un pakalpojumu attīstībai

samazināt patērētāju un tirgus dalībnieku zaudējumus no iespējamās dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas

vērsties pret aizliegtām vienošanām starp tirgus dalībniekiem

kontrolējot uzņēmumu apvienošanās, nepieļaut patērētājiem nelabvēlīgu tirgus koncentrācijas līmeni, kurā nepastāv efektīva konkurence

veicināt tirgu liberalizāciju, rosinot atļaut konkurenci tirgos, kur tā iepriekš nav bijusi iespējama (piemēram, pasta pakalpojumi, telekomunikācijas, enerģija)

uzraudzīt un kontrolēt ES dalībvalstu sniegto atbalstu savas valsts uzņēmumiem, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus

Eiropas Savienības kompetence

ES konkurences tiesību normatīvie akti tiek piemēroti, ja izmeklētais pārkāpums var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Pārkāpumu izmeklē nacionālā konkurences uzraudzības iestāde, ja tiek pārbaudītas darbības, kas skar ne vairāk kā trīs dalībvalstis.

Pārkāpumu izmeklē Eiropas Komisija, ja tiek pārbaudītas darbības, kas skar vairāk nekā trīs dalībvalstis vai lietā ir nepieciešams dot jaunu interpretāciju ES konkurences tiesību piemērošanai.

Apvienošanās izvērtē Eiropas Komisija, ja visu apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums pasaulē pārsniedz 5000 miljonus eiro un katra no vismaz diviem attiecīgajiem uzņēmumiem kopējais apgrozījums ES pārsniedz 250 miljonus eiro, ja vien katrs no attiecīgajiem uzņēmumiem nesasniedz vairāk nekā divas trešdaļas no sava kopējā apgrozījuma ES vienā (un tajā pašā) dalībvalstī.

Tāpat ES līmenī tiek skatītās apvienošanās, kur visu attiecīgo uzņēmumu apvienotais kopējais apgrozījums pasaulē pārsniedz 2500 miljonus eiro, visu attiecīgo uzņēmumu apvienotais kopējais apgrozījums katrā no vismaz trijām ES dalībvalstīm pārsniedz 100 miljonus eiro, katrā no šīm vismaz trijām ES dalībvalstīm katra no vismaz diviem uzņēmumiem kopējais apgrozījums pārsniedz 25 miljonus eiro un katra no vismaz diviem attiecīgajiem uzņēmumiem kopējais apgrozījums ES pārsniedz 100 miljonus eiro, ja vien katrs no attiecīgajiem uzņēmumiem nesasniedz vairāk nekā divas trešdaļas no sava kopējā apgrozījuma ES vienā (un tajā pašā) dalībvalstī.

ES darbības tiesiskais pamats

Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102.pants ([Līguma fragments](#)). 101. pants paredz konkurenci ierobežojošu vienošanos aizliegumu un nosacījumus, pie kādiem šīs vienošanās atbrīvojamas no aizlieguma. 102.pants paredz dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu

ES Padomes regula Nr. 139/2004 "[Par uzņēmumu koncentrācijas kontroli](#)"

ES Padomes regula Nr. 1/2003 „[Par Līguma 81. un 82.panta noteikto konkurences noteikumu piemērošanu](#)”. Ar šo regulu visu dalībvalstu konkurences aizsardzības iestādēm ir piešķirtas tiesības izskatīt lietas un piemērot sodus par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102.panta pārkāpumiem

Būtiskākie nozari reglamentējošie tiesību akti tiek pieņemti ES Padomē. Liela nozīme likumdošanas procesā ir arī Eiropas Komisijai, kurai atsevišķos gadījumos ir piešķirts deleģējums pieņemt normatīvos aktus.

Plašāka informācija par ES institūciju lomu konkurences politikas īstenošanā pieejama [EK tīmekļa vietnē](#).

[Plašāka informācija par ES normatīvajiem aktiem](#)

ES konkurences politikas attīstība

1962.gads	ES padome pieņem regulu Nr. 17/62, kas Eiropas Komisijai piešķir izmeklēšanas pilnvaras un paredzēja sodus par 85. un 86.panta (šobrīd LESD 101. un 102.pants) pārkāpumiem
1989.gads	ES padome pieņem regulu Nr. 4064/89, saskaņā ar kuru apvienošanās dalībniekiem par apvienošanas jāpaziņo iepriekš un Eiropas Komisijai ir pilnvaras apvienošanas ierobežot
2004.gada 30.marts	Eiropas Komisija pieņem tā saukto “modernizācijas dokumentu kopumu”, kas skaidro pamatprincipus ES konkurences tiesību efektīvai decentralizētai piemērošanai. “Modernizācijas dokumentu kopums” paredz ciešu turpmāko sadarbību starp ES dalībvalstu konkurences uzraudzības institūcijām
2004.gada 1.maijs	Spēkā stājas ES Padomes regula Nr. 139/2004 “Par uzņēmumu koncentrācijas kontroli” (ES Apvienošanās regula), kas aizstāj ES Apvienošanās regulu Nr. 4064/89 Spēkā stājas ES Padomes regula Nr. 1/2003 “Par Līguma 81. un 82.panta noteikto konkurences noteikumu piemērošanu”, kas aizstāj ES regulu Nr. 17/62. Plašas iespējas piemērot ES konkurences tiesību normatīvos aktus tiek piešķirtas arī nacionālajām konkurences uzraudzības iestādēm, tādējādi šo procesu decentralizējot

Latvija un ES konkurences politikas attīstība

Latvijas konkurences tiesību normatīvie akti ir saskaņoti un atbilst ES konkurences politikai.

Latvija atbalsta ES iniciatīvas tiesiskās sistēmas pilnveidošanā, aktīvi līdzdarbojoties to izstrādē.

ES politika konkurences jomā atbilst Latvijas interesēm, jo godīga un vienlīdzīga konkurence ir būtisks priekšnoteikums, lai uzņēmumi varētu droši un efektīvi darboties iekšējā tirgū.

Eiropas Konkurences tīkls

[Skatīt vairāk](#)

Eiropas Komisijas dokumenti

[Skatīt vairāk](#)

Konkurences padomes īstenotie ES
projekti

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.kp.gov.lv/lv/eiropas-savieniba>